

Motion

1977/78:292

av John Johnsson m. fl.

om användningen av heltäckningsmattor i vissa lokaler

Heltäckande mattor, av textil eller konstfiber, har på några år genom modeinriktningen kommit att dominera golvmaterialmarknaden. Estetiska värden, värmebehaglighet, ljuddämpande förmåga, halkfrihet m. m. har gjort dem allt vanligare i affärer, hotell, kontor, förskolor, skolor inom det allmänna undervisningsväsendet och bostäder.

Sjukvårdens och socialvårdens planerings- och rationaliseringsinstitut (Spri) redovisade i december 1974 i publikationen Heltäckande textilmattor i vårdbyggnader (nr 5.20 i serien Spri råd) resultatet av visst utredningsarbete om heltäckande textilmattor jämte vissa rekommendationer. Det påpekas att mattor av syntetiska material i och för sig inte besvärar överkänsliga personer. Den smuts som samlas i mattorna är emellertid svår att få bort, vilket leder till att en smutsackumulering sker i mattorna. Genom denna smutsackumulering kommer heltäckningsmattorna efter en tids användning att innehålla mängder av damm, djurhår, mögel och frömjöl. Partiklarna virvlas upp vid rörelse i rummet, och luftens halt av damm m. m. i en lokal med heltäckningsmatta blir högre än om en slät golvbeläggning används. Heltäckningsmattorna kommer därigenom att innebära risker för överkänsliga personer.

Av dagens skolbarn lider 10–15 % av allergier av olika slag. En stor del av dessa barn har under sin uppväxt förvärvat överkänslighet för bl. a. damm, djurepitel, mögelsporer och frömjöl. Fortsatt och upprepad kontakt med sådana ämnen ger symtom på t. ex. astma samt allergiska ögon- och näsbesvär.

Mot bakgrund av vad som anförs ovan om den smutsackumulerande egenskapen hos heltäckningsmattorna är de olämpliga i förskolor, särskolor, skolor inom det allmänna undervisningsväsendet och i sjukvårdsinrättningar. Detsamma gäller naturligtvis beträffande andra lokaler, särskilt i sådana fall där nedsmutsningsrisken är betydande.

Allergikerna och deras anhöriga kan iaktta läkarnas saneringsföreskrifter i sina hem men utsätts i samhällsmiljön för stora risker för att allergin utvecklas. För att underlätta situationen för allergikerna bör man sträva efter att inrätta de lokaler där de har att vistas på ett allergivänligt sätt. Av stor betydelse skulle härvid vara att man undviker att använda heltäckningsmattor i offentliga lokaler.

Förslag om införande av förbud i byggnadsstadgan (1959:612) mot inläggning av heltäckningsmattor har avvisats av riksdagen på förslag av civilutskottet (CU 1976/77:26). Utskottet framhöll att handikappanpass-

ningen löpande fick prövas och prioriteras efter angelägenhetsgrad och att utskottet mot bakgrund av visst pågående utredningsarbete inte var berett tillstyrka ändringar i byggnadsstadgan. Det kan dock ifrågasättas vad slags utredningsarbete som åsytas, då det är klart dokumenterat att heltäckande mattor är skadliga för en stor del av människorna.

Problemen med heltäckningsmattor för allergikerna och för dem som har anlag för allergi är dock så besvärande att det är angeläget att åtgärder på området vidtas utan dröjsmål. Det är en brist i gällande bestämmelser att barn och andra inte skyddas mot de risker som heltäckningsmattor innebär. Det förhållandet att närmare 15 av 100 skolbarn tvingas att uppehålla sig i lokaler som kan vara olämpliga för dem är skrämmande och fordrar åtgärder. Det får inte vara säljares, kommunalmäns eller andras modenyer som avgör hälsostandarden på våra inrättningar.

Samhället har skapat organ – skolöverstyrelsen, socialstyrelsen och arbetarskyddsverket – som har ansvaret för människors skydd mot ohälsa och risker av olika slag på utbildnings- och vårdområdena och inom arbetslivet. Dessa organ bör ges i uppdrag att utfärda anvisningar om att heltäckningsmattor inte får inläggas eller användas i lokaler, där verksamhet bedrivs som står under nämnda myndigheters och verks tillsyn och där sådana mattor kan vålla besvär för känsliga personer som genom författningar, arbete eller eljest är tvingade att vistas i nämnda lokaler.

Med hänvisning till det anförda hemställs¹

att riksdagen hos regeringen hemställer att socialstyrelsen och arbetarskyddsverket ges i uppdrag att utfärda anvisningar i enlighet med vad i motionen anförts.

Stockholm den 13 januari 1978

JOHN JOHNSON (s)

HANS JÖNSSON (s)

ERIK V. JOHANSSON (s)

i Simrishamn

BÖRJE NILSSON (s)

ERIC JÖNSSON (s)

¹ (Se även motion 1977/78:354).